

Академик Александр Дынкин: Будет ли война Китая и США зависит от России

kp.ru/daily/27511.5/4772429

Алексей ИВАНОВ

2. června 2023

Pokud by neexistovaly jaderné zbraně, byla by s největší pravděpodobností třetí světová válka mezi SSSR a USA nevyhnutelná.

Foto: REUTERS

Prezident Národního výzkumného ústavu světové ekonomiky a mezinárodních vztahů pojmenovaného po E.M. Primakov z Ruské akademie věd - Alexander Dynkin navštívil Radio Komsomolskaja pravda a hovořil o tom, jak se mění světový řád a jaké místo může Rusko zaujmout v novém systému mezinárodních vztahů.

UNIPOLÁRNÍ SVĚT SKONČIL 24. ÚNORA

- Alexandru Alexandroviči, skutečně se starý světový řád ponořil do minulosti a jaké to bylo?

- Nepochybuji, že 24. února 2022 definitivně skončil unipolární světový řád. A to existovalo, relativně vzato, od roku 1991 ...

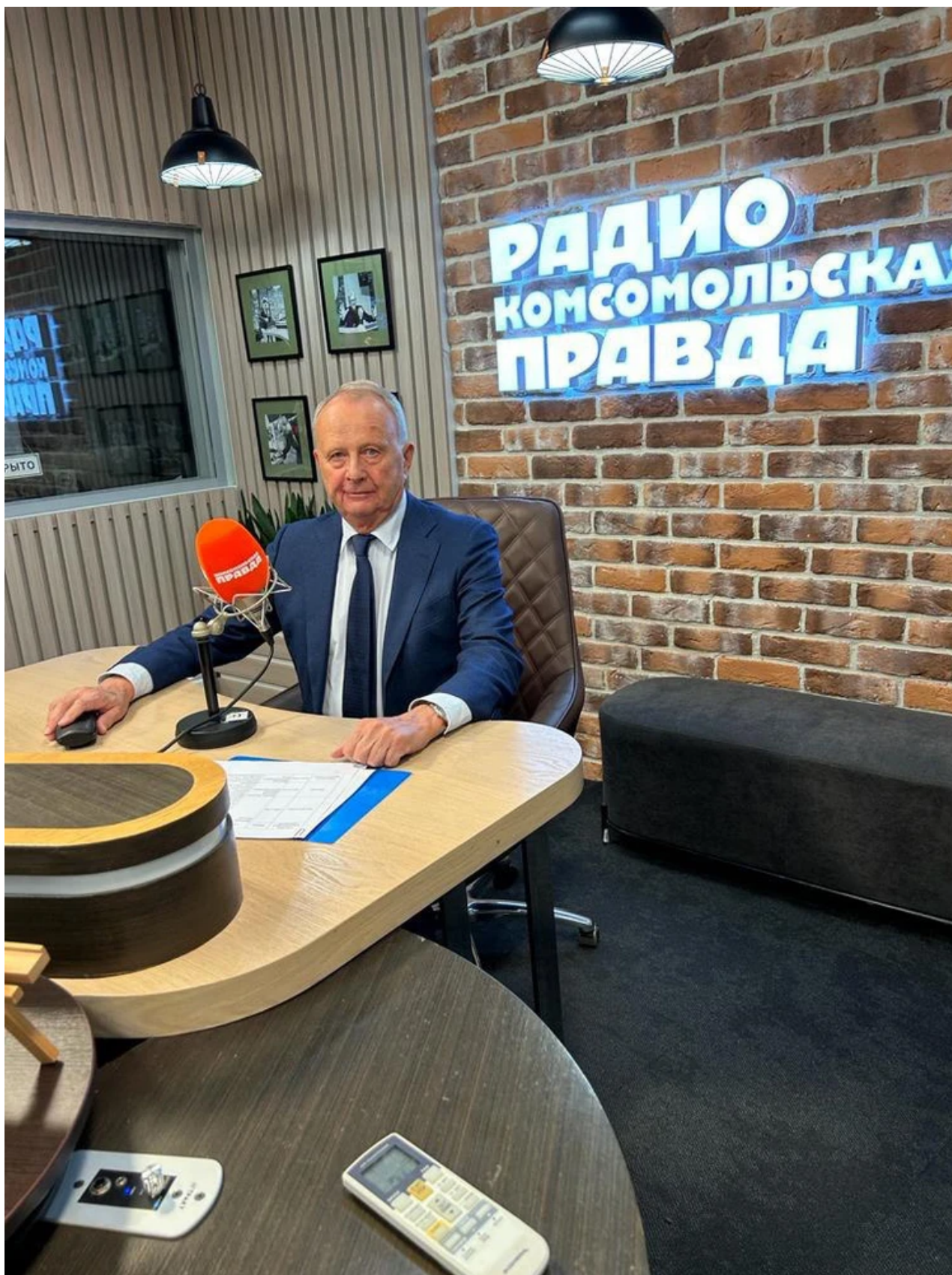
- Tedy od rozpadu Unie.

- A rozpad Varšavské smlouvy.

- Kdo to nainstaloval?

- Příběh. Po druhé světové válce jsme žili v takzvaném světovém řádu Jalta-Potsdam. Vytvořila ho velká trojka vítězů války – Sovětský svaz, Spojené státy americké a Velká Británie. Mezi pět mocností, které byly zakladateli nového světového řádu, byly zařazeny také Francie a Čína. Ale když začaly dramatické události v Sovětském svazu a když jsme stáhli naše jednotky z Německa, ale Američané se nestáhli, zjevně nastal jiný, unipolární světový řád.

V těch letech mělo mnoho velkých zemí své bludy. Ruská mylná představa byla, že se údajně můžeme připojit k institucím Západu a zároveň zachovat nezávislost v otázkách obrany a bezpečnosti. Spojené státy měly iluzi, že nastal konec dějin, Rusko navždy opustilo kruh velmocí a ekonomické reformy v Číně nevyhnutelně povedou k politickému pluralismu v této zemi. Číňané měli mylnou představu, že fantastický ekonomický růst za posledních 40 let je povede k bezbolestnému nahrazení Spojených států jako vedoucí světové velmoci. Nyní vidíme, že toto vše se nenaplnilo.

Akademik Alexander Dynkin

Foto: Alexey IVANOV

ČÍNA OPRAVDU POTŘEBUJE SILNÝ ZAD

V jakém bodě začala americká hegemonie upadat?

- Chronologicky je obtížné tento bod určit. Ale to je okamžik, kdy si uvědomili ohromný růst čínské ekonomiky. Čína se stala hlavním příjemcem myšlenky globalizace, kterou po celém světě zavedli Američané. A když viděli, že Čína neuvažuje o změně svého politického systému, přišel takový vzrušující okamžik. Předtucha střetu dvou supervelmocí.

- Ale není nutné, aby tento střet byl vojenský? Konfrontace mezi SSSR a USA nakonec skončila bez přímého konfliktu.

- Máte pravdu, ale bylo to způsobeno tím, že existovala strategická parita, kterou Sovětský svaz dosáhl s monstrózním úsilím. Karibská krize ukázala, že země v nejtěžší situaci nechtějí jadernou válku.

- Pokud by neexistovaly jaderné zbraně, byla by s největší pravděpodobností třetí světová válka mezi SSSR a USA nevyhnutelná.

- Myslím, že ano.

- Na místě SSSR nyní Čína. kam ten svět spěje? Do třetí světové války nebo do druhé studené války?

- V mnoha ohledech to závisí na Rusku. Můžeme převzít jak vyrovnávací roli mezi Čínou a Spojenými státy, tak se můžeme zcela postavit na stranu Číny. Dnes Číňané v žádném případě, z mého pohledu, nemohou dovolit snížení role Ruska . Jaderné parity s Američany dosáhnou až za deset let. Určitě potřebují silnou žád.

KISSINGER NAZVAL OBAMU ADMINISTRATIVU „SUB“

- Nedávno celý svět oslavil 100. výročí Henryho Kissingera, patriarchy americké diplomacie. Je dosti skeptický k americkým pokusům prosadit nyní svou vůli, aniž by vstupoval do diskusí s Ruskem. Souhlasíte s jeho postojem?

- Henry Kissinger je dnes žijící odborník na světové úrovni číslo jedna. Přirozeně vyjadřuje zájmy Spojených států, je patriotem své země, objímal naše vojáky na Labi. Jeho názor je podle mě směrodatný. Musíme mu naslouchat s tím, že na prvním místě jsou pro něj dlouhodobé zájmy Států, které řada lidí v administrativě současného prezidenta USA nevidí. Už je na druhé straně dobra a zla, nežije z dalších voleb, před ním je věčnost. Proto má právo říkat, co si myslí. Víte, čas od času jsem viděl Kissingera. Byl extrémně nespokojený s Obamovou administrativou a nazval ji „ponorkou“. Řekl: "Posílám jim své poznámky, ale nikdy nedostanu odpověď."

Nedávno celý svět oslavil 100. výročí Henryho Kissingera

Foto: GLOBAL LOOK PRESS

- **Stále je před námi multipolární svět, nebo bipolární, kde budou sféry vlivu rozděleny mezi Čínu a Spojené státy? Podle mě jsou to dva velké rozdíly.**

- Pokud vezmeme severní polokouli, pak jsme v situaci vážné bipolarity. Dnes jsme vlastně ve stavu hybridní války a do hry vstupuje následující logika: kdo není s námi, je proti nám. Ale věřím, že za 10 let přijde polycentrický svět. Nemám rád slovo "multipolární", protože tam mohou být pouze dva póly.

INDIE MÁ VELKÝ POTENCIÁL

- Nedávno se do oběhu dostal další termín - globální jih. Předpokládá se, že jejím vůdcem je Indie. Možná se stane třetím středem světa?

- Myslím, že ano. Na jihu jde o nejmocnější mocnost, která se v roce 2027 stane třetí v ekonomické síle. V přepočtu na počet obyvatel je již na prvním místě. Proto je přirozené, že mnoho zemí volí indickou zahraniční politiku jako vzor k následování. Toto je model nesouososti s žádnými póly. Indie se dnes připravuje na technologický průlom. Rekvalifikují téměř 300 milionů lidí. Jde o obrovskou investici do lidského kapitálu. Pro většinu Indů je angličtina druhým jazykem. Mají skvělé léky. Nyní se snaží vše digitalizovat. A pro ně je to velmi důležité. Protože infrastruktura v Indii stále zaostává. Tato země je tedy velmi zajímavá a má velký potenciál. Američané dnes skáčou z kalhot, aby udělali z Indie svého spojence.

- Mentalita a filozofie Číny a Indie nejsou tak agresivní jako na Západě. Ve své historii tyto země nebojovaly tolik jako stejné státy nebo Británie. Nebude si to ale dělat krutý vtíp s vůdci Východu a Jihu?

- Nyní se čínská diplomacie snaží zvýšit svou agresivitu. Ale ve skutečnosti jak Velká Británie, tak Francie byly koloniální mocnosti a Spojené státy možná nedobily území, ale rozšiřují své hodnoty, svou legislativu na vnější svět. Číňané takoví nejsou. Číňané se nesnaží prosadit konfucianismus například v Kanadě. Z tohoto pohledu jsou Čína i Indie méně agresivní, méně expanzivní.

- Obecně platí, že hegemonie Západu na planetě netrvá od počátku věků, ale pouze posledních 300 let. Před tím byly Čína, Indie a islámský svět neméně ekonomicky rozvinuté, neméně inovativní. Může se dnes střed světové civilizace opět posunout na východ?

- Na vaši otázku odpovím kladně, pokud se Čína během příštích 10-15 let stane jediným světovým lídrem v technologii. Zatím je k tomu mnoho předpokladů. Ale zatím tomu tak není. Čína byla kdysi lídrem v oblasti inovací ve své historii. Vzpomeňte si na střelný prach, papír, porcelán. Pak to všechno nějak zmizelo. Tento druh inovativního vedení je velmi důležitý. Odráží se to ve vojenské převaze a moci.

JSME SOBĚSTAČNÁ SEVERNÍ MOC

- Si Ťin-pching během březnové návštěvy Moskvy řekl Vladimíru Putinovi: "Nyní dochází ke změnám, které svět nezná sto let."

- Existuje čínské přísloví: "Čím zajímavější pro historika, tím smutnější pro současníka." Musíme však žít a jít vpřed.

- Jaká by měla být strategie Ruska tváří v tvář rostoucí nejistotě?

- Za prvé, v ukrajinském konfliktu může Rusko jedinečně vyhrát. Zde je velmi důležitá otázka načasování. Tento příběh je sledován v Tbilisi, v Baku a v Jerevanu. A to i v Minsku.

Během březnové návštěvy Moskvy Si Ťin-pching řekl Vladimiru Putinovi: „Nyní dochází ke změnám, které svět neznal už sto let.

Foto: REUTERS

Druhým je růst ekonomiky. Domnívám se, že pandemie byla pro naši ekonomiku zátěžovou zkouškou. Byla to pátá krize v novodobé historii Ruska. A touto pandemickou krizí jsme prošli snáze ve srovnání se čtyřmi předchozími. To naznačuje, že jsme již zlepšili kvalitu státní regulace a proticyklické, protikrizové obchodní strategie a lidé se již vycvičili k životu v tržní ekonomice. Jsme soběstační energeticky, potravinově i surovinově. V porovnání s jinými zeměmi máme vysoce kvalifikovanou pracovní sílu. Už jsme soběstační. Potřebujeme se vnímat jako takovou soběstačnou severskou zemi, sebevědomou.

ČTĚTE TAKÉ

Ministerstvo obrany Ruské federace zničilo poslední válečnou loď ozbrojených sil Ukrajiny: Co zbylo z ukrajinské flotily

Ruské vzdušné síly zničily poslední válečnou loď Ukrajiny „Jurij Olefirenko“ ([podrobnosti](#))

POSLOUCHEJTE TAKÉ

Georgy Bovt: Čína nemá zájem na porážce Ruska na Ukrajině s pomocí NATO ([více](#))